

по Турція още въ 1845 г. е писалъ. „Какво-то и да „казватъ, пишѣтъ и разглашаватъ, — Римска-та църква „не само, че не прави никакъвъ успѣхъ между Право- „славни-тѣ, но още и губи значеніе-то си между нихъ¹⁵⁾).

Ако да обрѣнемъ вниманіе и на този не голѣмъ успѣхъ, който е направила до сега католическа-та пропаганда между православни-тѣ жители на Турска-та Имперія и да го размѣтнемъ спроти разнитѣ народности, то щемъ найдемъ, че най-малкъ успѣхъ е имала тази пропаганда между Българе-тѣ. На сегашно врѣме отъ Гръци-тѣ, които населяватъ Гръцко-то кралство заедно съ Јонически-тѣ острове и се броѣтъ до единъ миллионъ и половина, около 80,000 души сѣ ся покатоличили¹⁶⁾. А отъ 6,000,000 Българе само около 60,000 сѣ минѣли въ католическа вѣра, и то не отъ православни-тѣ Българе, но по-вѣчето отъ тѣзи, които сѣ дръжели Богумилска-та ересь. Тѣ по-вѣчето сѣ се покатоличили въ минѣли вѣкъ или пакъ въ настоящій. Чудно нѣщо! Богумили-тѣ, тѣзи най заклеті врагове на папска-та властъ, които съ своето свободо-мысленно ученіе повдигнахъ цѣла Западна Европа противъ Римъ, които въ 13-тии вѣкъ съ такава ревностъ поддържахъ Българскіи царь Јоанна I въ негова-та борба съ католицизмъ-тъ, тѣзи богумили въ 18-тии и 19-тии вѣкъ се преклонихъ прѣдъ папа-та, признахъ негова-та властъ, за която учѣхъ да е произведение на зло-то начало, си-

¹⁵⁾ Fallmerayer, Fragmente aus dem Orient II, 175. Считаме не лишне да приведемъ и слѣдующа-та бѣлежка Фаллмерайрова. — „Догдѣ Источна-та римска имперія оставаше по същество-то си „само Гръцка, до тогава Византійскіи и Римскій христенинъ се „срѣщахъ макаръ и студено, но все като брате и едновѣрци. Но „тази връзка между тѣхъ се скѣса и стана вѣче невъзможна отъ „както Византійска-та Имперія ъз напълнихъ Славене-тѣ. Това племе „ внесе въ нѣдра-та на Источна-та църква единъ елементъ отъ неиз- „гладимо противурѣчіе (Западу)“. —

¹⁶⁾ Griech. Kirche 219.